

Ion PARHON

SPECTACOLE

MICROSTAGIUNE SIBIANĂ

[O] felii...

Prezentată mai întâi în secțiunea „Spectacole-lectură” la ediția din acest an a Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, apoi încredințată luminilor rampei în „Microstagiunea” sibiană din începutul lunii octombrie a.c., *Felii*, această emoționantă și, totodată, incitantă „culegere de povești”, cum o definește Lia Bugnar, autoarea lor, poate fi percepută și ca o izbutită „iconografie” a universului lăuntric feminin, când limpede și delicată, când aspră, dacă nu cumva chiar violentă, căci este confruntată cu situații dramatice și trăiri crude, de o sangvinitate devastatoare. Mai întâi o aflăm pe interpretă în rolul Margaretei, menajeră în casa unui cunoscut politician, căruia îi împletește cu zel aproape matern o pereche de șosete de lână, fără să-și dea seama că bărbatul din fotoliu, devenit de la o vreme și iubitul ei, este cufundat în somnul morții. Rând pe rând, în miezul monologurilor – ce se desfășoară în fapt sub forma unor dialoguri imaginare, în care interlocutorii se ghicesc dincolo de zidul cu mai multe uși al casei ori la capătul celălalt al firului de telefon – vom face cunoștință cu soția senatorului, persoană bântuită de crize nevrotice, de efectele alcoolismului și de un definitiv dezinteres din partea soțului, cu fiica lor, Clea, amestec de vulnerabilitate adolescentină și de vinovată cochetărie cu drogurile, cuprinsă de disperare la gândul că oamenii legii vor descoperi ilicitul comerț cu „moartea albă”, chiar în ziua decesului ilustrului ei tată, eveniment puternic mediatizat, apoi cu „bătrâna doamnă”, bunica din partea tatălui, acum aflată în spitalul unde nepoata ei zace la reanimare, iar sora medicală întârzie să-i vină în ajutor, și, în fine, cu Bella, umila pedichiuristă a aceluiași politician, de la care ea primea pe ascuns și câte un bănuț în plus pentru medicamentele atât de necesare nefericitei sale copile, țintuită într-un scaun cu roțile.

Discursul artistic este favorizat de un decor pe cât de funcțional, pe atât de expresiv, în care realitatea și ficțiunea se împletesc și sunt purtătoare de mister, cu ușile aceluși perete uriaș, ce descoperă mereu fascinanta metamorfoză a protagonistei într-un ritm halucinant, ori se închid cu zgomot peste rana unor destine învăluite într-o contagioasă nefericire, grăbită să-și afle culcușul în fiecare dintre aceste personaje, dezvăluindu-le neputința sau vinovăția, ca într-un teribil joc de domino, configurat de autoare cu iscusită intuiție, dar și cu o foarte discretă solidaritate umană, fără insistențe ostentative, cinism ori pretinse conotații moralizatoare. Cuvintele sunt, la un moment dat, puse în paranteză, ca în admirabilul tablou muț, de o frustă poezie, când Margareta își dezvăluie nu numai latentul simțământ protector, dar și o nebănuită pasiune carnală față de acela care și-a aflat refugiul în patul ei, totul fiind sugerat printr-un insolit dans cu fotoliul ce găzduiește trupul inert al politicianului. Vom regăsi apoi însemnele senzualității în dansul unei tinere africane, prietenă cu Clea, desfășurat dincolo de transparența unui ecran alb, ca o pată de culoare exotică, ivindu-se neașteptat în memoria involuntară a eroinei și în spațiul până atunci de o brutală concretețe a poveștilor încheiate aievea în lumea îngerilor și a ingenuității copilăriei.

Este un veritabil recital actoricesc, potențat printr-o pilduitoare conlucrare teatral-coregrafic-muzicală și un rafinat ecleraj, dar și de dialogul de lucru benefic dintre autoare și interpretă, ce dă senzația că textul ar fi fost scris din start pentru această minunată actriță, **Ofelia Popii**, tânără prin vârstă și atât de matură din punct de vedere profesional, un nume astăzi unanim apreciat pe scena sibiană și în teatrul românesc, în general. De la primele dovezi discrete dar indubitabile de talent, exprimate într-un limbaj corporal, în acel *Othello*?!, montat la Sibiu de regizorul ucrainean Andriy Zholdak, urmate de rolurile din *Balul*, *Viața binecuvântată a lui Bess* ori *Hamlet*, în regia lui Radu Alexandru Nica, până la piscul uluitoarei evoluții din memorabilul *Faust*, datorat lui Silviu Purcărete, creațiile Ofeliei Popii au însemnat o risipă de talent și de har, de mistuitoare și totodată răvășitoare identificare cu unele dintre cele mai diferite și mai complexe partituri ale dramaturgiei de ieri și de astăzi. Așadar, nu trebuie să ne mire faptul că în aceste „felii” de viață ea a reușit să le confere personajelor sigiliul puternicei sale personalități artistice, într-un joc de o consecvență modernitate. Replicile se clădesc pe respectul față de text și pentru adevărul scenic, mimica și intonația dovedesc o seducătoare mobilitate, în timp ce mișcarea și gesturile, când abia întrezărite din sală, când jucăușe ori neastâmpărate, când febril-euforice, când brutal-disperate, potrivit ascensiunilor ori prăbușirilor firii, ne dau imaginea unui tulburător mariaj între materialitate și inefabil sau între chipul firescului, cu valoare de efigie, și paroxismul unor stări-limită, când parcă întreaga simțire a personajului pare vizitată de Apocalipsă.

Rolurile acestea diferite și totodată complementare, ca afluenții unui naufragiu uman, îi prilejuiesc interpretei o miraculoasă reversibilitate între surâsul iluminat de generozitate sau căniță și acela întunecat de o covârșitoare nemulțumire față de sine și de soartă, între bucuria clipelor de relativă tihnă sufletească ale Margaretei și crizele nevrotice ale „doamnei”, sporite de nevoia refugiului în alcool și disimulări stângace, așa cum se întâmplă în scena discursului greu de uitat în fața diplomaților și a neiertătoarelor camere de filmat sau în căutarea disperată a sticlei de whisky printre zecile și sutele de perechi de pantofi azvârlite cu furie oarbă în spațiul încăperii, un decor martor neputincios la dezlănțuirile sale, dar și mărturisitor fidel al acestei teribile degringolade fizice și moral-psihice parcurse de stăpâna casei. Între toate acestea, se vor ivi scânteile de umor, de ironie și fină autoironie oferite de „bătrâna doamnă” interlo-cutoarelor din spital și mai ales publicului, încă o dată provocat de această izbită escaladare a interpretei peste barierele de vârstă, de statut social și profesional ale personajelor piesei. Mai multe roluri, desigur, dar toate cuprinse într-un „rol” performant de marea actriță, demnă de interesul regizorilor și al dramaturgilor, de satisfacția estetică deplină și de respectul iubitorilor teatrului.

Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu – Felii de Lia Bugnar. Cu: Ofelia Popii. Figurație: Alexandru Melnicenko. Scenografie&light design: Dragoș Buhagiar. Coregrafia: Florin Fieroiu. Muzica&Sound design: Vlaicu Golcea. Data premierei: 2 octombrie 2010.